

Vandreferie i Sheep's

Drømmer man om at opleve den traditionsrige irske kultur og de mest betagende naturscenerier, så er Sheep's Head det rigtige sted at tage hen. »Man skal ikke rejse hurtigere, end sjælen kan følge med,« siger en indiansk talemåde, og en vandreferie i Sheep's Head i Irland en glimrede måde at opleve landet på, hvor man får sjælen med

TEKST/FOTO: CLAUS HEBOR

Det sydvestligste Irland er et af de mest spektakulære områder, der udfolder drømmebilledet af Irland med små stenhuse på grønne marker, får på vejene, bjerge og det blå Atlanterhav i baggrunden. Derfor er det også et af de mest besøgte områder i Irland, og Ring of Kerry – med rette udråbt som én af verdens flotteste kystture – er en turistmagnet.

Halvøen Sheep's Head lidt syd for Kerry i Cork County er derimod en langt

mindre kendt perle og langt fra enhver turist-strøm. Man mærker uvilkårligt, at Sheep's Head er en tidslomme, hvor fortid, nutid og fremtid ikke rigtig har nogen mening. Det smukke landskab ser ud, som det har set ud i millioner af år, og livet går sin stille gang som gennem århundreder med kvæg- og fåreavl, fiskeri og et par små landsbyforretninger – købmand, restaurant, posthus, isenkræmmer og benzinstation i et – samt naturligvis de meget lokale og særdeles hyggelige pubber. Ikke at det er gammeldags og utidssvarende, men blot at tiden – eller det nogle kalder fremskridtet – ikke har

forandret meget her, og fremtiden kommer i det tempo, som passer ind. Tid er blevet det mest værdifulde og uopnåelige i vores stressede hverdag, og i Sheep's Head får man tid forærende i rigt mål – tid til at nyde sceneriet, til at snakke med de lokale, til at tænke over livet og tid til at stresser helt af.

Til fods i Sheep's Head

Den eneste rigtige måde at opleve Sheep's Head på er at vandre – nøjagtig som man har gjort i århundreder. De få veje er meget smalle, snirklede og hullede, og turistbusser kan slet ikke komme rundt på halvøen. Sheep's Head har udviklet en række spændende vandreruter i forskellig længde – fra flerdagsturen The Sheep's Head Way rundt om hele halvøen til kortere rundture af varierende sværhedsgrad. Halvøen har en række meget hyggelige B&B's, og jeg blev indlogeret på det charmerende Farm Bed & Breakfast Hillcrest House i Ahakista med en formidabel udsigt, hvor inde-

haveren Agnes serverede hjemmebagte scones og te til en meget gæstfri velkomst. Alle stier er godt afmærkede, men det giver en ekstra dimension at have en lokal guide med. Jeg havde derfor allieret mig med James O'Mahoney fra en familie, som har boet på Sheep's Head gennem mange århundreder, og som kan fortælle, hvordan han selv har været med til det hårde arbejde med tørvegravning i bjergene. Desuden er han én af initiativtagerne til vandreruterne, og han gav mig mulighed for at vandre med forskellige lokale vandreguides, som hver kunne fortælle deres beretninger om områdets historie og seværdigheder.

Cahergal Loop er en rundtur tværs over halvøen, hvor man kommer over de lave bjerge og ud til den stejle nordkyst med udsigt til de høje bjerge på Beara-halvøen. Min guide var Helen, som undervejs fortalte om de mange ruiner af små stenhuse, som ligger på nordkysten. De fleste af disse stenhuse består blot af et enkelt rum på nogle få kvadratmeter, og nogle har faktisk været beboet til op i 1950'erne.

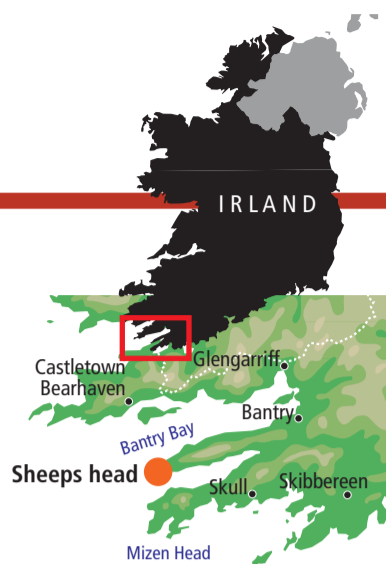
Alle stier er godt afmærkede, men det giver en ekstra dimension at have en lokal guide med.

ter under dig. Lidt længere fremme har en idérig mand i 1800-tallet hugget en 30 meter lodret skakt ned til en hule, som havet har skabt. Idéen var, at det frugtbare havsand skulle skydes op gennem skakten af havet, men den uheldige fårehyrde, der skulle gå ind til bunden af hulen for at finde det rigtige sted til skakten, blev nervøs for at havet skulle komme og gik kun halvvejs ind. Derfor kom skakten til at ligge forkeret, og projektet kom aldrig til at fungere, men imponerende at stå på en mark og høre havets torden langt, langt nede i klippen.

Solbrændt i Irland

En anden glimrende vandring går langs bjergryggen på midten af halvøen. Her når bjergene op i knap 400 m højde, men da de ligger tæt på havet giver det en vidunderlig udsigt til Mizen Head mod syd og Beara-halvøen mod nord adskilt af det blå Atlanterhav – altid ens og alligevel forskelligt – og hvor man kan være heldig at opleve delfiner og hvaler. Guiden Stephan fortalte om dyre- og plantelivet, og om Ladies Well, som var en skjult klippeafsats. Her mødtes irerne hemmeligt til katolsk messe i »penal times« i 1800-tallet, hvor englænderne med dødsstraf havde forbudt deres gudstjenester og sprog. Stedet udvirker også mirakler, og der er mange historier om handicappede, der har fået deres førlighed tilbage efter at have bedt 15 bønner og lagt 15 sten i en bunke ved brønden. Under hele mit ophold skinnede solen fra en skyfri himmel, og opfattelsen af, at det altid regner i Irland er stærkt overdrevent. Bare det at sidde på udsigtspunktet Seat of Finn på toppen af Seefin og nyde synet af det tidløse landskab og spise den medbragte sandwich efter en 4 timers bjergtur i strålende sol er betagende. Belønningen efter en lang vandretur er en kølig Guinness på den lokale Fitzpatrick's Pub i Kilcrohane, hvor de lokale kan fortælle mange flere sande og opdigtede historier fra området.

På Sheep's Head skal man naturligvis ud til fyrtårnet på spidsen af halvøen.

Jeg havde fået lov til at gå med fyrpasseren Jim Turbin, en stovt gammel mand, som var synlig stolt af sin trøje med fyrvæsenets logo på. Han kunne fortælle mange historier om skibsforlis og redningsaktioner, og selve fyret ligger helt fantastisk smukt på en lille klippeafsats højt over havet. Det giver en sær følelse i maven, når man ved, at næste stop mod vest er New York.

På turen tilbage mod landsbyen Kilcrohane støder man på en del fortidsminder bl.a. en Marriage Stone med hul i, hvor de kommende ægtefolk stak hænderne ind igennem og afgav deres ægteskabsløfte, og som man faktisk også kan opleve den dag i dag. Med udsigt til de smukke Cliffs of Doonee, som også er udeløsliggjort i en traditionel irsk sang, endte vi passende nok hos den lokale Irish Country stjerne Mary Daly på pubben i Bay View Inn. Ud over at være indehaver af stedet giver hun gerne et nummer i pubben og arrangerer levende musik hver lørdag året rundt. Imponerende i en by med blot 200 indbyggere. Her møder man også de helt uimodståelige karakterer, som man efterhånden kun finder i yderste afkroge af Irland. Bargæsten Finbar ligner kaptajn Haddock på en prik, og han har så mange utrolige og usandfærdige søhistorier med meget overraskende vendinger, at man føler sig hensat til en havneknejspe for århundreder siden.

Bantry Bay ved foden af Sheep's Head er med rette blevet kaldt én af de smukkeste bugte i Irland, og med en kort sejlur kommer man til den lille ø Whiddy Island. Her bor 20 mennesker, en masse

køer og endnu flere får samlet omkring én pub. Landskabet er en mosaik af indigoblåt hav, kløvermarker med den ubeskriveligt grønne farve, som kun findes i Irland og granitgrå bjerge. Tiden er ligeså nærværende her, hvor der er flere forhistoriske ringforde, fæstningsværker fra Armada-tiden og en tilgroet kirkegård med gamle, skæve gravsten.

Whiddy Island er et lille stykke paradys, hvor tiden ikke sætter sine spor. Undervejs mødte vi en ældre dame, som var i gang med at grave køkkenhaven. James bad mig skyde på hendes alder, som jeg mente var i begyndelsen af tresserne, men James fortalte, at hun var 82. »Men hun drikker også fire-fem Guinness om dagen, så holder man sig frisk,« som James forklarede.

Tid er relativ

Selvom man kun har været her få dage, så føler man, at man har oplevet utrolig meget. Det kan kun være, fordi alle sanser bliver stimuleret i overmål. Livet bliver utrolig meget rigere, når man mærker solen brænde i huden og duften af tøv i næsen, mens man bøjer sig ned og mærker klipperne – forment gennem årtusinder af hav, vind og sol til bløde granitpuder med grønt mos – for at smage det krystallklare, kolde kildevand til en baggrundssymfoni af søfugle og Atlanterhavets blå bølger, der hamrer ind i de skarptskårne klipper. Man bliver et med naturen.

Nu sidder jeg og ser solen gå ned i Atlanterhavet i et farvespil uden lige, som den har gjort det i årtusinder – hver dag forskellig fra de andre og alligevel på samme måde. Tid er et relativt begreb i Sheep's Head – fortid, nutid og fremtid flyder sammen i én stemning, som man lever sig ind i. Det er måske herfra, at irerne i deres mytologi har Tír na nÓg, som betyder »landet med evig ungdom«, for det eksisterer stadigvæk her. Og det er jo ikke det værste sted at være. Det er den følelse, man får ved at vandre i Sheep's Head i det sydvestligste Irland – og man får sjælen med.

Head

Helen fortalte således om hendes bedstefar, der havde besøgt Tadgh O'Shea i hans meget primitive *cabhalae* – stenhytte – i bjergene, hvor han levede som fårehyrde. Så langt tilbage i tid og udformning, men alligevel så tæt på vores tid. Mange af disse stenhuse ligger helt fortryllende smukt med udsigt over havet, men uden vinduer mod havet – »en smuk udsigt kan ikke brødføde dig« var forklaringen for det handlede udelukkende om overlevelse i en hverdag underlagt naturens betingelser. Der ligger således flere nyfødte børn begravet i området, som er døde før de blev døbt, og således ikke kunne komme i indviet jord. I 1844 boede der 8340 mennesker på Sheep's Head, men kartoffelhungeren og den store udvandring betød, at der i dag kun lever ca. 1300. På den måde får man en særdeles nærværende og stemningsbetonet indføring i Irlands barske historie med livsvilkår, som vi knapt kan forstå.

Ved den nedlagte kobbermine bliver stien til en smal afsats højt over Atlanterhavets frådende indigoblå bølger 50 me-

Belønningen efter en lang vandretur er en kølig Guinness på den lokale pub.